

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3077/2022. (II. 25.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Ítéltábla Bpkf.I.589/2020/2. számú végzése, a Gyulai Törvényszék 12.Bpi.380/2020/6. és 1.Bpkf.297/2019/3. számú végzése, valamint a Gyulai Járásbíróság 13.B.246/2018/28. számú ítélete és 13.B.246/2018/41. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt, melyben a Szegedi Ítéltábla Bpkf.I.589/2020/2. számú végzése, a Gyulai Törvényszék 12.Bpi.380/2020/6. és 1.Bpkf.297/2019/3. számú végzése, valamint a Gyulai Járásbíróság 13.B.246/2018/28. számú ítélete és 13.B.246/2018/41. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta. Álláspontja szerint a támadott döntések ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal és a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való joggal.
- [2] 1.1. Az indítványozót a Gyulai Járásbíróság magánvádas eljárásban 2019. június 18. napján meghozott és kihirdetett 13.B.246/2018/28. számú ítéletével bűnösnek mondta ki testi sértés vétségében, mely döntés – fellebbezés hiányában – 2019. június 18. napján jogerőre emelkedett. Az indítványozó igazolási kérelmet terjesztett elő, melyben arra hivatkozott, hogy nem kapott megfelelő jogorvoslati tájékoztatást az ítélet kihirdetésekor arra vonatkozóan, hogy a fellebbezés benyújtására nyitva álló határidő honnan számít. A Gyulai Járásbíróság 2019. július 25. napján meghozott 13.B.246/2018/41. számú végzésével az igazolási kérelmet elutasította, mely döntést a Gyulai Törvényszék 2019. szeptember 19. napján meghozott 1.Bpkf.297/2019/3. számú végzésével helybenhagyta. A Kúria felülvizsgálati eljárásban 2020. április 6. napján meghozott Bfv.II.1006/2019/6. számú végzésével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [3] Az indítványozó ezt követően perújítási indítványt terjesztett elő, melyben arra hivatkozott, hogy az alapügyben eljáró igazságügyi orvosszakértő nem rendelkezett igazságügyi orvostan szakterületre nézve szakértői kompetenciával. Hivatkozott továbbá a szakvélemény ellentmondásosságára és a szakértő elfoglaltságára is. A perújítási indítványt a Gyulai Törvényszék 2020. június 17. napján kelt 12.Bpi.185/2020/10. számú végzésével elutasította. A döntést a Szegedi Ítéltábla 2020. szeptember 15. napján kelt Bpkf.II.349/2020/2. számú végzésével helybenhagyta.
- [4] Az indítványozó ezt követően újabb perújítási indítványt terjesztett elő, melyben új bizonyítékokra – igazságügyi műszaki szakértői véleményre és igazságügyi orvostani szakértői véleményre – hivatkozott. A perújítási indítványt a Gyulai Törvényszék 2020. november 25. napján meghozott 12.Bpi.380/2020/6. számú végzésével elutasította. A döntést a Szegedi Ítéltábla 2021. február 15. napján meghozott Bpkf.I.589/2020/2. számú végzésével helybenhagyta. Az Ítéltábla megállapította, hogy az indítványozó által csatolt igazságügyi orvosszakértői szakvélemény nem új bizonyíték, csak új bizonyítási eszköz, ugyanis a sérülés keletkezési mechanizmusa már tárgya volt az alapeljárásnak, arra folyt a szakértői bizonyítás. Ehhez képest ugyanaz a bizonyíték, de más forrásból, más bizonyítási eszköz révén nem új bizonyíték. Az indítványozó perújítási indítványa lényegében a bizonyítékok újraértékelését célozta, amelyre azonban perújítás nem alapítható.
- [5] 1.2. Az indítványozó a Szegedi Ítéltábla jogerős végzését követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyet hiánypótlási felhívásra kiegészített. Alkotmányjogi panaszában foglaltak szerint sérült a tisztességes eljáráshoz való joga, illetve a fegyverek egyenlőségének követelménye és az indokolt bírói döntéshez való joga is azáltal, hogy az eljáró szakértővel kapcsolatos kifogásainak kivizsgálására nem került sor.

Az indítványozó tartalmilag is vitatta az eljáró szakértő véleményében foglaltakat, álláspontja szerint a sértett sérülése az ítéletben foglaltak szerint nem következhetett be, továbbá a magánindítvány előterjesztése határidőn túl történt és indokolatlan volt a feljelentés kiegészítésének elrendelése is. Az alapeljárás során nem kapta meg tértivevényes levélben a feljelentést, elutasították bizonyítási kísérletre vonatkozó indítványát és nem került sor helyszíni kihallgatás lefolytatására sem, pedig az alátámaszhatta volna azt, hogy nem történt bűncselekmény. Sérült a tisztességes eljáráshoz való joga azáltal is, hogy nem vették figyelembe az őt mentő körülményeket, illetve azzal hogy bíróság nem hozott döntést a bűnügyi költség végrehajtásának felfüggesztésére irányuló kérelméről.

- [6] Sérült mindezekén túl a jogorvoslathoz való joga is, nem kapott ugyanis megfelelő tájékoztatást a fellebbezési jog gyakorlásáról, holott a tárgyaláson többször is elmondta, hogy az írásba foglalt ítélet kézhezvételét követő 3 napon belül benyújtja a fellebbezését. A tárgyalási jegyzőkönyv is alátámasztja azt, hogy az eljáró bíró nem tájékoztatta arról, hogy a határidő nem a döntés kézhezvételétől kezdődik. Sérült a jogorvoslathoz való joga továbbá azáltal is, hogy igazolási kérelmével nem tudott ténylegesen és hatékonyan élni, így jogorvoslati joga kiüresedett és formálissá vált.
- [7] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően tanácsban eljárva először azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [8] 2.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az Abtv. 27. §-ának tárgyi hatálya nem terjed ki az igazolási kérelem tárgyában hozott végzésre. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság az igazolási kérelmet elutasító elsőfokú végzést (Gyulai Járásbíróság 13.B.246/2018/41. számú végzése) helybenhagyó végzés (Gyulai Törvényszék 1.Bpkf.297/2019/3. végzése) ellen előterjesztett alkotmányjogi panasz tekintetében megállapította, hogy az indítvány nem felel meg az Abtv. 27. §-ában foglalt azon feltételnek, mely szerint csak az ügy érdemében hozott vagy eljárást befejező egyéb döntés támadható alkotmányjogi panasszal. Az igazolási kérelmet elutasító végzés, illetve a végrehajtás felfüggesztése tárgyában hozott döntések nem tekinthetők sem az ügy érdemében hozott bírói döntésnek, sem eljárást befejező egyéb döntésnek, ezért nem képezhetik alkotmánybírósági eljárás tárgyát, mulasztás esetén sem {lásd például: 3149/2019. (VI. 26.) AB határozat, Indokolás [13]; 3340/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [17]; 3348/2021. (VII. 23.) AB végzés, Indokolás [23]–[24]}.
- [9] 2.2. Az alkotmányjogi panasz előterjesztésének feltétele az Abtv. 27. § (1) bekezdés *b*) pontja alapján az is, hogy az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó álláspontja szerint a megfelelő jogorvoslati tájékoztatás elmaradása elzárta attól a lehetőségtől, hogy jogorvoslattal élhessen a Gyulai Járásbíróság 13.B.246/2018/28. számú ítéletével szemben és emiatt az Abtv. 30. §-ában foglalt, az alkotmányjogi panasz előterjesztésére nyitva álló hatvannapos határidőt is megtartottnak kell tekinteni. A megfelelő tájékoztatás elmaradásával kapcsolatos kifogását ugyanakkor az eljáró bíróságok az igazolási kérelem elbírálásakor megvizsgálták és az abban foglaltaknak nem adtak helyt. E döntést az Alkotmánybíróság az előző pontban foglaltak szerint nem bírálhatja felül. Ebből fakadóan megállapítható, hogy az indítványozó nem merítette ki a rendelkezésre álló fellebbezés lehetőségét. Másrészt élt rendkívüli jogorvoslat – felülvizsgálati indítvány – előterjesztésével, mely alkotmányjogi panasszal támadható döntés lenne, azonban indítványa még e döntés meghozatalához képest is elkészen érkezett.
- [10] 2.3. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszát a Szegedi Ítéltábla Bpkf.1.589/2020/2. számú végzése vonatkozásában törvényi határidőn belül terjesztette elő és megfelelt az Abtv. 52. §-ában meghatározott követelményeknek, ezért az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. § és 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [11] A perújítási indítvány elutasítása olyan eljárást befejező döntés, amely az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panasz tárgyra lehet. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság ilyen esetben kizárólag a perújítási indítvány elbírálását elvégző bíróságok eljárásának, jogértelmezésének az alkotmányosságát, vagyis a perújítási indítvány tárgyában

- hozott bírósági döntések Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálhatja {3215/2021. (V. 28.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [12] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [13] Az Alkotmánybíróság az indítványozó érvelésével kapcsolatban a következőkre mutat rá. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése processzuális alapjogot tartalmaz, amely elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti {lsd. pl. 3154/2021. (IV. 22.) AB végzés, Indokolás [10]; 5/2020. (I. 29.) AB végzés, Indokolás [47]}. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján a döntéseiben esetről esetre határozta meg a tisztességes bírósági eljárás konkrét ismérveit. Így nevesíteni lehet azokat a követelményeket, részjogosítványokat, amelyek ezen alapjog alkotmányos tartalmát jelentik {lásd bővebben 3294/2021. (VII. 22) AB határozat, Indokolás [55]; 3025/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [19]; 3257/2020. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [33]}. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy „a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}
- [14] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a bíróságok megvizsgálták az indítványozó perújítási indítványában foglaltakat, azt értékelték és részletes indokát adták annak elutasításának, kifejtették, hogy a perújítás megengedhetőségének feltételei a konkrét ügyben miért nem teljesültek. A perújítás megengedhetősége feltételeinek vizsgálata az eljáró bíróságok és nem az Alkotmánybíróság feladata. Következésképpen az Alkotmánybíróság nem bocsátkozhat annak érdemi vizsgálatába, hogy a perújítás megengedhetősége tárgyában hozott bírósági döntés helyes, helyesen mérlegelt volt-e. Az eljárás tisztességessége [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] követelményrendszerén belül ugyanis nem értékelhető alkotmányossági kérdésnek önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntéseket tévesnek, magára nézve sérelmesnek tartja {lásd pl. 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [15] Az indítványozó összességében az alapügyben meghozott ítélettel kapcsolatos kifogásait terjesztette elő indítványában, az abban foglaltak felülvizsgálatát indítványozta a perújítási döntéseken keresztül. Az indítvány azonban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, ezáltal nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt. Az Alkotmánybíróság döntése ezért nem törte át a perújítási döntés jogerejét, így azon keresztül az alapügyben hozott döntést sem érinti. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban is, hogy nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelt-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [16] 3. Ekként az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a), d), f) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2022. február 8.

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
előadó alkotmánybíró helyett*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett*

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/886/2021.

